

Nápady mého strýčka.

Sdíljuje Jan Šotek.

Tak tedy ten cedar-rapidský chameleon — pravil ondyno strýček — odvě se v mudrý pitomého Vokouna, opětně pohnul klidnou, až do nahnívání klidnou, hladinou života našeho svobodomyšlného českého národa v Americe. Co nedokázal Bittner svými až hrůza včasnými pobůdkami ku činnosti plodné a bundující, dokázal Rindsvút svými hloupými myšlenkami, libovolně sestavenými a žádný základ nemajícími Vokounovskými čísly a samovražedně v řadách svobodomyšlných spolků českých okamžitě — celá česko-americká svobodomyšlná žurnalistika zvedla se na nohy a jala se potýkat, jako Don Kyžot, s jeho až hanebně "větrným" mlyněm. Svobodomyšlný Dalaj Lama v Clevelandu napsal o tom ihned několik sloupců učeného výkladu, kdežto pro životní otázky a potřeby strany svobodomyšlné, panem Bittnerem a námi přetřásané, nemělo dosud ani fádečky. To asi ten duchovný netvor v česko-amerických Athénách směje se vychloubá mezi svými: "vidíte, musí si mne všímat, musí!" Když prohlížel všechny prostředky ku čestnému uznání mezi vzdělávanými rodáky zdejším, používal těchto potajných hanebných prostředků, aby vzbuzoval pozornost a zjednával zřijácí jednotnosti své aspoň trochu potrávy klamivou ukázkou o své důležitosti. Je to totiž herostratovství, co ten všemi špatnosti prosáklý lump — odpust' mi, hochu, toho výrazu — provozoval druhy vůči Národnímu výboru. Ovšem, tehdy naši česko-američtí Athénané vzhlíželi se v něm ještě jako v zrcadle čistioty a pomáhali mu statečně výbor utloukati. V našich roztomilých Athénách pozvedl napotom žezlo své výkvet všech Jaromilů, ta nevyčerpateľná schránka všech možných zásad a věr, smradu a bezecnosti — aby šifil velikost! a slávu jejich vysláním do světa ta kových pitomostí jako ona Vokounovská. Ó Athény, Athény! — Kam zavědla vás druhdy zvěřivá a žárliivost? — a nyní Rindsvút? — Věc sama je ukrutně spozdíla, tak že nebylo potřebí ani desítny té pozornosti co se jí, a tím té Rindsvútovské nádobě bezzásadnosti, věnovalo. Neb tomu duchovnému netvoru, který do andělska se barví a do čertovska vyškubuje, nejednalo se ještě nikdy o věc, nýbrž jen o jakoukoliv vlastní důležitost před veřejností, a pak hlavně o nějaké stádko podporovatelů, bez jejich štědrých rukou by nedovedl se ještě nikdy živiti. Nyní má za sebou protestanty — ale krk bych vsadil, že to s nimi do smrti nedotáhne. Až je konečně omrzí dáti se od něho dojit, jako to omrzelo před časem pana Koutného, bude i to muto "svatému" pftátelství konec. Do koho náručí potom čert ho odnese, ví bůh sám. Já však mám mocné tušení, že to budou benediktáni na Alportě. Tam asi bude poslední útulek všeho toho smradlavého extraktu lidské bezzásadnosti a podlosti, který, nemaje dost zmužlosti ukončit bídnou existenci "počestnou samovraždou," zapadá tam za skývu pod stůl spadlého chleba, poslední zbytek svého "já".

Co pak toho samovražednictví se týče — pokračoval strýček — spadá ono na vrub nevěry, zrovna tak málo jako na vrub víry. Nemýlím-li se co do místa, bylo to v Číně, kde vláda své doby musela zakročiti zcela rázně proti dalšímu šíření se křesťanství, poněvadž domorodí obránci přímo hromadně vlastní rukou se světa si pomáhali, nehodouce dočkáti se v tomto slzavém oudolí okamžiku, až by smrt přirozená účastnými je učinila těch slibovaných radostí v nebi křesťanském. U nich tedy právě víra křesťanská, která podle výpočtů Ringsmuthovsko-Vokounovských od samovraždy chrání, byla dráždítkem ku samovraždě. Rozumovalť vtipný a praktický Číňan: "nač soužit se tu, trápit a čekat, když za hroblem tolik nekonečné blaženství?" — A to bylo docela logické. Pro boha tě prosím, kolik pak by nás tu samotných zbylo, kdyby ty radosti nebeské byly aspoň z polovice tak jisté, jako ta bída pozemská? Já si nevnímám už tak nespěch, víst' moje slavného už hezky tam na západě, ale být to s tím nemělo docela jisté, kdo ví, dal-li bych se tu mrdkat. Neb by to byla hloupost a sbláznění trápit se tu, když tam

tolik radosti. Není to nevěra a víra, co tu v té přičině rozhoduje; ale spíše duchovní probudilost a opozdnoství — vědomost a nevědomost, sebepoznání a poučiznoství. Proč vyniká věk náš vůbec čtenějším samovražednictvím? Je to nesrovnání pokroku, rozpor v nové přivoděných poměrech, který to způsobuje. Až novověká společnost na nových základech úplně se ustaví a zbuduje, nová spokojenost všude se rozhostí a život zase milým a drahým učiní. Toho nyní není. Co obrovský pokrok učinil se ve všech možných směrech, naplniv duše i těch nejnižších ideálů o možném krásném životě při těch novověkých vymoženostech a v duchu všude hlásané rovnosti a svobody — ostává společnost ve svých starých obvyklých zřizencích, činíc boj o existenci zrovna tak tuhým, nežli tužším než dřívě. Duch lidský se osvítil, vědomí lidské důstojnosti ve všech vrstvách společenských úžasně se pozvedlo, potřeby duchovní a tělesné nastaly prokrokem rozmnožily, pftání a touhy do výše povznesly — z mass lidových tím vším pokrokem duchovním nadělání, abych tak se vyslovil, v theorii páni, kdežto v praktici ostali otroky. Co tu dělání námezdných; co tu osudem štvaných, zahálkou často pronásledovaných a namnoze bezcitnými za městnavatelí i všelijak souzených bytostí, jichž mysl daleko nad zaměstnavatele své neb i trýznice povznešena, vyššími ideály proniknuta, zrovna roudna je hrozným vědomím zdvíslosti a bídy, s poznáním důstojnosti lidskou nikterak se nesrovnávající. A to je hlavní příčinou množících se sebevražd nejen v Čechách ale i v všech vzdělaných národů. Ve vojště německém a snad i jiném z téže příčiny (t. j. vyšší sebeucta a poznání lidské důstojnosti u vojáků při otročtém zřizení vojenském, po lidské důstojnosti přímo slapajícím) vystoupilo sebevražednictví do míry úžasné. I tu je to rozpor v nových poměrech. Druh lidový vlivem nových směrů se zdemokratizoval, vypřestoval v duších jednotlivců ideály volnosti a rovnosti, kdežto zřizení vojenské zůstalo despotické jako dřívě, dokud myšlenka o lidské důstojnosti byla neznáma a lidé sami sebe za bídné, ponižené tvory, jen jako psi vyšších pánů, se považovali. Despotismus vojenský s tímto duchem se srovnával a vojáci se — nevráždili. Nyní se vraždí, poněvadž spokročilým duchem lidovým despotismus vojenský se nesrovnává a ubohé vojáčky v zoufalství žene. Podobně se to má s nevolníky a robotníky starších dnů, kteří děsný osud svůj nesli se statečností nevědomců. Sami sebe za nic nepovažující, necitliví v žádné hluboké míře hroznou tu křivdu, na nich páchanou. V očích jejich pán byl vyšším tvorem a jako oni domnívali se mít právo tlouci sobě podřízený dobytek, tak zase přiznávali právo pánu a jich halapartníkům, tlouci je. Oni cítili sice palčivost ran, ale nikoli zřizavost křivdy. Tento duchovně nízký stupeň vysvětluje jejich celkovou spokojenost a radost z bídného života, který, kdyby dnes stal se nám údělem, už zítra vebral by aspoň polovici nás do zoufalství a ku samovraždě. Bídnou tu ráj tehdejší nechránila víra od samovraždy, ale celková nevědomost. A jest-li dnes věřící nevykazují tolik sebevražd (pak-li je to pravda) je to zásluhou víry jenom potud, pokud vlivem svým zdržela vyznavače své od vyššího sebepoznání a sebe ocenění, t. j. od pokroku v duchu lidovém, zůstávíc je v poniženosti a nevědomosti. A to věru není žádná síla!

Jak už předem jsem pravil, panující poměry jsou neurované a v rozporu: velký pokrok s jedné a velké zpátečnictví s druhé strany se v nich křijí. To způsobuje nespokojenost a zoufalství a činí obě stavem za daných okolností přirozeným. Ty husté samovraždy, nejen u Čechů, ale i u jiných přistěhovalých národů (poněvadž zápas o existenci u nich těžší než u domorodých, jsou významným protestem proti pftitnému stavu věcí, jako strajky a jiné vzpoury hospodářské a společenské. Kdo jim chce odpomoci, nesmí brát do ruky bílí svatou, ale spíše Henry Georgeovu knihu "Pokrok a chudoba," aneb docela "Kapitál" od Karla Marxe. Hospodářská a společenská zřizení musí se uvést v souhlas s duchovním pokrokem lidu — a bude po samovraždách bromaďných, pftitnou dobu děsících. Co pak samovražednictví vůbec se týče, nevymizí ono nikdy

úplně z řad pokročilých národů. Budou se vraždit biskupové, knězi i všelici lajkové. Kde je to opravdu nemoc, nezachránit od toho víra ani stav. A špatností je to jen, pokud hledíme na to očima, starým předsudkem zakalenými. Ovšem praví se: "člověk život si nedal a nemá si ho bráti." To je též pravdou, že člověk o něj nezádal a nemusí ho tedy nositi. Avšak to jsou hlouposti. Pud sebezachování je tak mocný a láska k urovanému, spokojenému životu tak velká, že věru nemusí se lidé nutit, aby žili až do přirozeného konce. A kde nemohou — zadržte je! — Ostatně je na světě mnoho bídných lidských tvorů, mezi pány i mezi sprostáky, za jejich každým krokem zůstává neštěstí, zlo, zkáza a zloba; kteří jsou společností jen stálou kletbou a ulehčili by nesmírně všem lidem "dobré vůle," kdyby takhle sáhli sami po oprátce — ale toto! — Taková slotu a zrovna neudělá, ale spíše z plných plic křičí proti šifcím se zlu samovražednosti.

Doufám, milý hochu — podotknul ještě strýček — že's s radostí četl projev uznání, jehož dostalo se našim rozpravám, v Pokroku Západu a sice z pera páně Oliveriusova. Už dřívě chtěl jsem se o tom zmínit; ale pokáždě bylo už pozdě. Vskak i pro dnešek máme toho také dost už; ale nechci, aby snad se domníval, že nemám pro něho odpovědi. Těšší mne jeho souhlas i zase nesouhlas. Já sice pro svoje náhledy žádného respektu nezáhdám, znaje omylnost lidskou, za to ale přijímám jeho se vším respektem. Lidé vyměňují náhledy, aby dostali se ku pravdě, ale nikoli proto, aby jeden od druhého bral je co bernou minci — či svatou pravdu. Náhledy jednotlivců, tedy i moje, bývají obyčejně od skutečných, celých pravd daleko. Já sice myslím, že mám pravdu — ale tvrdit bych to nechtěl za celý svět. Pan Oliverius nesouhlasí s tím, co před časem jsem řekl o zaniknutí "Národního výboru", a já zase nesouhlasím s tím co on uvádí — či vlastně neuvádí, poněvadž nic nepraví, co bylo pftitnou zániku N. V., ale jenom nadhazuje, že příčiny takové stávaly a byly jiné, než které já uvedl. Proto by si mne velmi zavděčil, kdyby pftěžitostně seznámil mne s nimi. Nebude to pozdě ani brzo — neb budou-li američtí Čechové chtít něco dokázat, musí vědět zase jen začít s národní organizací. Tím se ovšem nezavazují, že je chci usadit, ale jen vyslechnout. Co mne se týče, nevím, jestli kdy, aneb co psa, i pan Oliverius proti Národnímu Výboru (první podobná organizace byla Národní Jednotou), ale vím, že všelijací "mrtvačové" broulili si o něj tužď mozky své a nejeden lotr, vzpěr leplímu převedlání a vědomí, napadal ho buď na povel svého proradného "vyživovatele," anebo jen pro ukojení dábelské choutky, poněvadž ze spolupůsobení byl vyloučen. Vím, že novinářští členové jeho nekonali namnoze povinnost svou a mnozí v úkrytu si pftáli jeho zánek. To všechno vím, a v tomto případě zcela určitě, poněvadž skutek je pravda. Dále vím, že Národní výbor měl zcela přirozený, ba, jak možno jen nepřirozenější základ v Bratrstvu Č. S. P. S. a v druhých, v něm později se stčastnivších, národních organizacích. On měl své ideály a svůj program, obsahující účele bližší a další, t. j. pro pftitnost, i dost jasný plán, jak za nimi se bráti. Tohle všechno vím, že měl — co neměl jsem nám říci pan Oliverius. Tu však chci podotknout, že není a nemůže být na světě organizace, aby vyhověla všem pftáním a požadavkům každého jednotlivce a odpovídala ve všem jejich osobním nápadům. I té nejlepší organizaci lze vždy něco vytknout právem i neprávem. A kdo chce mít organizaci, odpovídající pouze jeho speciálním náhledům — ten vlastně nechce žádnou, poněvadž taková stávati nemůže. Organizace je dílem spojeného rozumu a nikoli rozdílných rozumů. Kde každý usiluje jen o uznání svého rozumu, bez ohledu na jiné, pajuje virvar a žádné shodnutí — spočtení.

Náhlé změny z horka do chladna, chladná rána a horká oledne snadno pftivádí játra a žaludek do nepořádku. Dr. August Koenig's Hamburger Tropfen uvedou žaludek v krátké době opět do dobrého stavu. Předpláťte se na knihovnu Americkou pouze \$1.00 ročně.

Je to náhoda — anebo system? ... Argus ... Chicago, 29. září, 1899. Nechci popřít, že v těch "nápadech" strýčkových, jež p. Jan Šotek občas v "Pokroku Západu" podává, jsou mnohá zrnka dobrá, ale jako ochotně přiznávám to, budíž mi dovoleno poukázati také v stranu opačnou, když tam něco shledám co se nesrovnává — dle mého názoru — buďto s pravdou anebo užitečností pro naše společné zájmy. Strýc ten vynáší úsudky a nemůže se tedy co logicky myslitel vylhnouti povinností nechati posuzovati sama sebe při benevolentní zodpovědnosti za každé svoje slovo, do veřejnosti naší hlásané. Doufám, že to také tak uznává a že tedy nebude v tom spatřovati s mé strany žádné nepřátelství, aniž jakousi nepovolanou všetečnost, když se nad některými z těch jeho "nápadů" vážně pozastavuji. Když jsem v jistém z posledních čísel červencových "Pokroku Západu" četl nápady toho strýce o hodnotě české politiky v Rakousku, nemohl jsem to skoro ani chápat. "U všech běsů", myslil jsem si, "co to jen toho strýce napsal, že tak mluví a že tím v houfu svých nápadů dobrých pojednou činí tak abruptní výminku?" Dím upřímně, že jsem nikdy něco takového právě u něho nečekával, ani jsem do toho času nešlo za to, že je uvažovatelem hlubším, kdežto nadznamenáno jeho rozumování do oboru takového rozhodně nenáleží. Zmíněný strýček rozumoval v tom číse "Pokroku Západu", že veškeré lidstvo jest nyní prochvěno jakousi kromobýejně zvýšenou, ano skoro až ziminčnou horlivostí po takových "opravách," které by vypůsobily zlepšení živých poměrů. Lid prý co celek chce žiti lehčeji, lépe a důstojněji. Všude prý se tomu ruchu zlepšovacím věnuje pozornost hlavní — jenom prý ale ne tam v té naší vlasti zámořské, kdež hádají se a tvou onárodnost. Němci s Čechy, a naopak, co zatím obecný blahobyt klesá, na místo aby se zvedal. Jsou prý tam obě strany vinny, ač Němci prý více, jelikož se Čechové domáhají pouze zadrženoého rovného práva, jež jim Němci upírají. Leč vzdor tomu získal prý by si stařícký císař rakouský velikou zásluhu o pokrok lidskosti, kdyby vzal svou mocnou hůl císařskou a vysázel ní Němcům deset a Čechům pět, to jest zrovna podle zásluhy, na nevyslovitelnou část těla, a klyby vyrovnal sám mocí svou jejich národnostní spory a poručil, jim aby hned chytili se prací blahobytých. Po takovém výprasku Čechům i Němcům by prý šlo jeho císařování do lidských dějin jako jedno z těch velice řídkých, co pro pokrok človehčenstva vůbec mělo pftace nějaké ceny. Z toho všeho mi tudíž vysvítá, že páně Šotkův strýc hledí vnutkati našemu lidu zde i za mořem zásadu shytčnosti boje národnostního a jej hledí pftiměti, aby se stavěl podobně křivdám a živnostním, což nijakž nemohu pftipustiti bez odporu mých veškerých sil. Dejž bůh, aby se lid náš český ani zde ani za mořem, hlavně ale nikoli v uzavíraném území českého království, takového bludu žalostného nikdy neuchytil, třeba mu to tam i zde tak zvané "mezinárodní socialistvo" sebe horlivěji hlásalo do uší! Náš bodrý český lid se bohádky nikdy nenechá takovou písni odlákatí od praporu národnostního pro ten který hrnek masa aneb pro kvindl jakési vřdělčácké "osvěty"!

Byl jsem po celý ten měsíc, co od onoho času uplynul, tuze žádostiv, zda-li se kdo kde mezi námi vyskytne co povolaneč; aby naproti tomu zaprotěstoval, ale čekal jsem dosud marně, dle čehož tedy jest už ta "zásada" mezi námi aspoň zde dosti hluboce vkofeněna. Dle toho zde mezi sebou již nemáme buďto žádné povolání síly, aby brala prapor národnostní v ochranu, anebo nemáme k tomu již vůbec aspoň tak dalece žádné vále ochotné, pokud to něco "ne-

vynáší" hmotného do kapes. Myšlenka národnostní zde mezi námi patrně klesá a červ ten jistě podžere celý ten strom, třeba se zdálo, že o všude pečuje tisíce různých spolků a hezká hrstka vlasteneckých tancechtivých lidí! To jsem, upřímně řečeno, aspoň v P. Z. nikdy neočekával!

Naše obecnostvo zcela dobře ví, že jsem také již vytkl politice českých státníků mnohé chyby a že tedy nejsem žádným nohlédou mladočeských hšesl, který by však samostatného úsudku; však toto, co bylo tehdy naduvádným v Pokroku Západu řečeno — a co od jistého času též jakýsi "doktor T. T." co moravský dopisovatel Svornosti úsilně hlásá, jest něčím v podstatě docela jiným, což musím nazývati pro český národ velmi zlobným. To není žádné opravdové hnutí k věci posvátné našeho sužovaného národa, nýbrž ponoukání jej k samovraždě, aby se němečtvem a židovstvem sledované touze po světopanství vyhovělo! Taková slova a takové zásady jsou mrzkými ranami do týla těm bojovníkům českým v Čechách, kteří v svém obdivuhodném zápale národním jsou ochotni snášeti i hmotnou bídu a hlad, aby zachránili národnost před hrozící zátokou. Kdo události politické v Rakousku a Čechách dobře sleduje, tedy musí věděti, že takovou politiku, zahazení praporu národnostního a chopení se "pokroku" jest vřdělčkově, tam apoštolují toliko mezinárodní socialisté, kteří jsou usvědčeni ve službách německo-židovských velko-továrníků celé té říše. Ano, takovému pozorovateli také nemůže býti tajno, že samy rakouské vlády, ať "slovanské" nebo "německé", svou policejní moc ve skutečnosti vynakládaly pro tyto "mezinárodní" apoštoly, třeba je na oko "potrály". Tyto "bez-národní" čili mezinárodní socialisté, nebyli a nejsou v Rakousku ničím jiným, než jen kohortou germanizátorů, kteří sledují cíl vyhubení všeho mimo ruského Slovanstva ve prospěch žaludku Germanie, tedy ve prospěch cíle čistě národnostního.

Pánům úradníkům spolků. Účetní (obchodní) knihy, jaco Ledger, Journals, denní knihy a jiné o \$5. nabore u Pokroku "Západu".

Nejosvědčenejším žaludečním lékem pro každou domácnost jest Dra. Rosy životní balsám, který veškerou činnost zařizovacího ústrojí osvěžuje, chuť k jídlu zvyšuje a jest mírně pročišťujícím. Cena menší láhve jest 50 c. a větší \$1.00. Lék tento jest vyráběn v lékárně Dra. Fragnera v Praze a nepadělaný možno obdržeti od "The Prague Importing Co.", P. O. B. 523 New York City. (60tH5t-1)

Cestování ve Skalném Pohoří. "Scenic Line of the world" dráha Denver & Rio Grande, poskytuje turistům v Coloradu, Utah a Novém Mexiku výběr výletních míst a cestovatelům transkontinentálním nejvelkolepější scenerii. Dvě zvláštní a rozdílné dráhy vedou Skalným pohořím a lisky veskrzně jsou použitelné pro kterékoliv z nich. Jest to přímá dráha do Cripple Creek, nejvyššího tábora zlatokopů na světě. Dva vlaky jezdí denně s Pullmanovými a s turistickými spacími vozy mezi Denver, San Francisco a Los Angeles a Denver a Portland. Nejlepší dráha do Utah, Idaho, Montany, Oregonu a Washingtonu pftes Ogden Gateway. Pftěte na S. K. Hooper, G. T. & P. A., Denver, Col. o ilustrované popisné brožury. 95x10

Dr. L. H. SIXTA, český lékař. SCHUYLER, NEBR. Písárna v Hollmanově bloku. V druhém poschodí. Frank Doležal, český právník. FREMONT, - NEBRASKA. Využívá veškeré soudní a právní záležitosti při vrchním, aneb krajském soudě v kterémkoliv okresu. Máe důkladnou znalost práv, nabízi služeb svých ct. krajanům ve všech částech státu. 44t. FR. CUBA ...ČESKÝ PRÁVNÍK... VE SCHUYLER - NEBR. Vede právní pře při všech soudech v kterékoli části státu a poslouží právní radou ve všech případech. Pečuje bedlivě a osobně o všechny záležitosti mu svěřené. REFERENCE: Bankovní dům F. Foldy. Adresujte: Fr. Cuba, Schuyler, Neb.

Postarejte se o budoucnost svých rodin. Přistopněním k rozvětvenému řádu. WOODMAN of the WORLD, jenž vyplácí pojistné správně a rychle. JEDNÁNÍ V ŘEČI ČESKÉ. Hledají se jednatelé. k založení nových táborů. Vřhodné podmínky. Dopřete o podrobnosti český neb anglicky na vrchního velitele J. C. ROOT, 311 Shely Block, OMAHA, NEB.

Slers PURE MALT WHISKEY. DISTILLED AND BOTTLED AT THE WILLOW SPRINGS DISTILLERY. GUARANTEED PURITY STRENGTH AND FLAVOR. K dostání v lékárnách, hotelích a ve všech známých obchodech. Za sníženou cenou! Máme posud několik vřtistů spisů Královské věnné město Mělník a okres mělnický, který s velkou pftí sestavil a ku velké škodě vlastním nákladem vydal řiditel městské školy pan Lud. Boehm. Jest to spis objemný, neboť čítá 934 stran velkého formátu, a 55 obrázky a mapou okresu mělnického a města. Každý rodák mělnický měl by chovati spis tento, obsahující popis a dějiny jeho rodště. Pan spisovatel opravdu je nás ku nabídnutí zbytku spisů za cenu valně sníženou a sice buďme týž prodávati nyní za \$2.00 i s poštovní náklady. Dřívější cena \$4.00. Žádání Mělničanů nemají se nyní vymítovati za cenu knihy, neboť za tuto cenu je v pravdě levzot. Hlaste se brzy Adresujte: Pokrok Západu, Omaha, Neb.